

Saksbehandlar: Katrine Wilson
Saksbehandlar: Frank Dahl
Sak nr.: 2018/16008-5

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Partssamansett utval		27.11.2018
Fellesnemnda		19.12.2018

Delprosjekt 12.4 Samarbeid om innkjøp med eksterne partar

1. Samandrag

Saka gjeld avvikling av dagens modell for samarbeid mellom SFFK/HFK og kommunal sektor knytt til innkjøp. Endringa trer i kraft frå 01.01.2020 på ein så smidig måte som mogleg. Det vil vere nokre felles avtaler etter 2020 og kva ein gjer med dei er ikkje avklart.

Bakgrunnen for avvikling av dagens modell for samarbeid er at VLFK og kommunane vil ha ulikt behov for varer og tenester. Kommunane vil difor ha behov for eiga kompetanse på dette fagområdet. Det ligg ikkje i rolla for VLFK som regional utviklingsaktør å gjennomføre marknadskonkurransar for kommunal sektor.

Store anbod på vegne av alle kommunar og VLFK vil også kunne påverke leverandørmarknaden i ugunstig retning slik at det vert færre aktuelle leverandørar innafor ulike produktsegment.

VLFK vil legge til rette for kompetanseheving innafor innkjøp i kommunane og utvikling av leverandørmarknaden. Dette vil skje gjennom arenaer der VLFK er nettverksleiar i regionen.

Prosjektleiar rår partssamansett utval til å gjere slikt vedtak:

1. VLFK vil ikkje vidareføre innkjøpssamarbeida med kommunane slik dei eksisterer i dag. Det er ikkje til hinder at VLFK og omliggande kommunar/innkjøpssamarbeid kan samarbeide på einskildavtaler.
2. VLFK vil som regional utviklingsaktør legge til rette for kompetanseheving innafor innkjøp i kommunane. Dette vil skje på ulike arenaer i regionen og i samarbeid med aktuelle partnerar
3. VLFK vil som regional utviklingsaktør legge til rette for utvikling av leverandørmarknaden med særleg fokus på dei strategiar som vert lagt til grunn for framtidig drift av VLFK
4. VLFK vil vidareføre samarbeidet med NDLA.

Vedlegg

Delprosjekt 12.4 Innkjøpssamarbeid med eksterne partar

SAKSFRAMSTILLING

2. Bakgrunn for saka

Delprosjekt 12.4 «Samarbeid om innkjøp» med eksterne partar har i samband med skipinga av VLFK greia ut følgjande:

- a. Omfanget av samarbeid om innkjøp med eksterne partar i SFFK og HFK
- b. Interesse for å halde fram med samarbeid om innkjøp i SFFK og HFK
- c. Vurdera samarbeidet opp mot planar for regional utvikling og kommunal støtte i SFFK og HFK
- d. Vurdera eit eventuelt framtidig samarbeid om innkjøp og val av modell for slikt samarbeid

Rapport frå delprosjekt 12.4 ligg ved saka.

Nedanfor følgjer ei kortfatta oppsummering av hovudinnhaldet i rapporten.

Ad a. Omfanget av samarbeid om innkjøpa

I SFFK deltek 25 av 26 kommunar, Fylkesmannen i Sogn og fjordane, Høgskulen i Sogn og fjordane, Difi og Sogn og Fjordane Energi om felles innkjøp. SFFK får betalt for dette arbeidet frå deltakarane. Flora kommune har eigen kompetanse innafor innkjøp og utfører oppdrag på vegne av innkjøpssamarbeidet.

I HFK er det mindre grad av samarbeid om innkjøpa med kommunane. Samarbeidet er gjensidig og gjeld for kommunar i Sunnhordland og Hardanger. Sunnhordland Interkommunale Innkjøp v/ Stord kommune administrerer dette på vegne av kommunane og gjennomfører anskaffingar som også HFK deltek på. HFK har også samarbeid med NDLA om felles innkjøp og NDLA betalar til HFK for denne tenesta.

Bergen kommune gjennomfører innkjøp på vegne av mange kommunar i nærområdet rundt byen.

Ad b. Interesse for vidare samarbeid om innkjøpa

I Sogn og Fjordane seier kommunane at dei ønskjer å vidareføre ordninga med felles innkjøp for kommunal og fylkeskommunal sektor. Det sama gjeld for samarbeidet i Hordaland mot kommunane i Sunnhordland og Hardanger.

Grunngjevinga for behovet og ønskje knyta til vidare samarbeid om innkjøpa, er mangel på eigen kompetanse og små ressursar på fagområdet både for kommunane i Sogn og Fjordane og Hordaland.

Ad c. Samarbeid om innkjøp opp mot planar for regional utvikling og kommunal støtte

Kommunal og moderniseringsdepartementet fekk i 2015 utarbeidd rapport om samfunnsutviklingsrolla til regionalt folkevalt nivå. Denne rolla inneheld tre ulike områder:

- Gje strategisk retning til samfunnsutviklinga
- Mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn
- Samordne og koordinere offentleg innsats og verkemiddelbruk

VLFK kan sette vilkår og krav i innkjøpa for å nå sine overordna strategiar i samfunnsutviklinga. Om kommunane tiltrer slike krav gjennom felles innkjøp kan effekten auka, men på den anna side kan ikkje fylkeskommunane påleggje kommunane desse krava.

VLFK som nettverksleiar og administrator av møteplassar vil ikkje krevje formell mynde, og vil kunne la seg gjennomføre utan samarbeid om innkjøpa med kommunal sektor.

Samordning av innkjøpa i SFFK og HFK med kommunal sektor vil kunne utvikle vekst i næringslivet og bidra til auka innovasjon. Dette må gjerast innafor dei grunnprinsipp og rammene regelverket inneheld.

I ulike plan- og strategidokument i SFFK og HFK er det peika på følgjande områder der felles innkjøp kan gje effektar:

- Premiss for næringsutvikling
- Kurs i innkjøp mot kommunar
- Offentlege kompetansmiljø som leverandør av kunnskapsbaserte tenester
- Grøne innkjøp
- Innovative innkjøp
- Leverandørutvikling
- Miljøvennleg transport
- Lærlingar

Ad d. Framtidig samarbeid om innkjøp og val av modell

SFFK og HFK har på mange område andre behov for varer og tenester enn det kommunane har. Kommunane har også behov for varer og tenester som SFFK og HFK ikkje har behov for.

Ein vil kunne oppnå stordriftfordelar ved samordna innkjøp for SFFK, HFK og kommunane der det er felles behov. Der det vert inngått store kontraktar som dekkjer store deler av offentlig sektor i nye VLFK vil dette på lengre sikt kunne få konsekvensar for tilbodet på leverandørsida.

Intensjonen i regelverket for offentlege anskaffingar er at det skal vere konkurranse om offentlege oppdrag. Ei utvikling mot større grad av monopolistisk konkurranse med færre aktørar som følgje av sentraliserte og samordna innkjøp vil kunne skape ineffektivitet i ressursbruken på leverandørsida.

Små og mellomstore lokale bedrifter vil ofte ikkje nå fram om oppdraga blir for store i omfang. Utviklinga med fokus på kortreiste produkt taler mot sentralisering til felles innkjøpseining for kommunar og fylker.

Fylka og kommunane vil samstundes ha behov for eigne innkjøp på grunn av individuelle behov som ikkje er felles. Dette tilseier at kommunal sektor må ha tilgang på kompetanse innfor innkjøp for å vere i stand til gjennomføre anbudsrundar.

Rolla som regional utviklingsaktør kan bli tatt vare på gjennom å samordne, skape møteplassar for kompetanseheving via konferansar, kurs og andre møteplassar.

Ved samla innkjøp vil det vere mogleg å byggje opp større fagmiljø som vil kunne bidra til betre kvalitet enn den einskilde kommune kan få til. Samordning av innkjøpa vil samstundes krevje mykje administrativ kapasitet og arbeid som kan gå ut over overordna strategisk arbeid.

3. Vurderingar og konsekvensar

Basert på at kommunal sektor har behov for varer og tenester som VLFK ikkje har behov for legg eg til grunn at kommunal sektor må ha tilgang på eigen kompetanse innafor innkjøp. Dette kan organiserast på ulikt vis – til dømes felles administrasjon av innkjøpa for kommunar i områder med naturleg avgrensing og anna interkommunal aktivitet. I HFK er det i dag stor grad av samordning av dei kommunale innkjøpa i regi av til dømes Bergen kommune og Stord kommune.

Kommunane si grunngjeving for vidare samarbeid med fylka om innkjøpa, er mangel på eigen kompetanse og små ressursar på fagområdet. VLFK skal i framtida ha rollen som regional utviklingsaktør og oppgåva med den praktiske gjennomføringa av innkjøpa er ikkje nødvendigvis ei naturleg oppgåve for VLFK.

VLFK kan sette vilkår og krav i innkjøpa for å nå sine overordna strategiar i samfunnsutviklinga. Om kommunane tiltrer slike krav gjennom felles innkjøp kan effekten auka men på den anna side kan ikkje fylkeskommunane påleggje kommunane desse krava. Her vil følgjeleg vere administrative og organisatoriske utfordringar inn mot det kommunale sjølvstyre.

For mange av produktområda er det i dag få tilbydarar, og om talet på potensielle leverandørar vert ytterlegare redusert i framtida vert konkurransen om oppdraga redusert noko som kan føre til auka produktprisar på lengre sikt.

4. Konklusjon

Basert på dei argument som går fram av denne saka og utgreiinga til delprosjekt 12.4 vert det trekt følgjande konklusjonar:

- VLFK legg til grunn at kommunal sektor sjølv må ha tilgang på og sjølv stå for organisering av sin innkjøpsfaglege kompetanse
- VLFK trer ut av dagens samarbeid med kommunal sektor knytt til forpliktande og operativt innkjøp knytt til einskildsaker
- VLFK vil som regional utviklingsaktør legge til rette for kompetanseheving innafor fagområdet innkjøp i kommunane. Dette vil skje på ulike arenaer der VLFK er nettverksleiar i regionen og i samarbeid med kommunane og andre aktuelle kompetansmiljø
- VLFK vil som regional utviklingsaktør legge til rette for utvikling av leverandørmarkanden gjennom konferansar, kurs og andre arenaer. Dette kan skje gjennom samarbeid med til dømes NHO, næringslivsklynger, fagorganisasjonar, fagrøysla og andre aktuelle kompetansmiljø.
- VLFK vil vidareføre samarbeidet med NDLA